

стійно зменшується, а до того нині потрібно ще більше праці на саджене і плекане дерев, що дають гуму, чим се було давніше, коли сі дерева росли дико. В фунті гуми є вложена більша кількість людської праці нині, чим се було кілька літ назад.

Отже бачимо, як великі машини поступово заступають місця малих, а з причини постійного удіпшення тих машин, кількість людської праці заключеної в товарах зменшає ся.

ЦІНА.

Товари є вимінювані за певну означену ціну в грошах. Ми при звичаїли ся числити ціни в золоті. На всіх наших паперових грошах читаємо: "Платні в золоті". Але золото є так само товаром як хліб, плащ, убрание або автомобіль. І товари є вимінювані за суму золота, що має в собі кількість праці, яка рівнає ся вложеній кількості праці в товари.

Се значить, що если 10 долярів в золоті забирають на своє випродуковане 10 годин конечної потрібної праці, то се золото можна виміняти за таку кількість пар чобіт, яку можна випродуковати в 10 годинах суспільно потрібною працею.

Иншими словами, товар, що потребує на своє випродуковане 10 годин конечної праці буде виміняний за золото, або якийсь инший товар, на випродуковане котрого також вложено 10 годин потрібної праці.

Се справджує ся, коли вартість і ціна є рівні. Але попит і офerti спричиняють те, що товари є вимінювані часами понизше або повисше їх вартости.

Тимчасовий брак вугля — если попит є більший як подача — може дати нагоду посередникам, що будуть продавати зуголь понад його вартість і навпаки.

Ціни є часами дещо висші або низші від вартости товарів. (Треба звернути увагу, що не говоримо тепер про ціни монополів).